

Politechnika
Wroclawska

R E K T O R

ZARZĄDZENIE WEWNĘTRZNE 158/2021

z dnia 27 grudnia 2021 r.

w sprawie powołania Komisji ds. Etyki Badań Naukowych Politechniki Wrocławskiej oraz wprowadzenia Regulaminu Komisji ds. Etyki Badań Naukowych Politechniki Wrocławskiej

---

Na podstawie art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (t. j. Dz. U. 2021 poz. 478 z późn. zm.) oraz w związku z zaleceniami Rady Narodowego Centrum Nauki dotyczącymi badań z udziałem ludzi, **zarządza się**, co następuje:

§ 1

1. Powołuje się Komisję ds. Etyki Badań Naukowych Politechniki Wrocławskiej, zwaną dalej „Komisją” w następującym składzie:
  - 1) prof. dr hab. Jacek Cichoń - przewodniczący;
  - 2) prof. dr hab. inż. Halina Podbielska;
  - 3) prof. dr hab. Tadeusz Andruniów;
  - 4) dr hab. Marta Kopaczyńska, prof. uczelni;
  - 5) dr hab. inż. Katarzyna Jach, prof. uczelni;
  - 6) dr hab. inż. Magdalena Asejczyk, prof. uczelni;
  - 7) dr hab. inż. Jacek Karliński, prof. uczelni;
  - 8) dr hab. inż. Izabela Michalak, prof. uczelni.
2. Zadaniem Komisji jest opiniowanie projektów badawczych, w których planowana jest realizacja badań z udziałem człowieka, pod kątem ich zgodności z zasadami i standardami etycznymi oraz w zakresie respektowania i poszanowania godności istoty ludzkiej oraz jej podstawowych praw i wolności.
3. Komisja powoływana jest na czas trwania kadencji Senatu.

§ 2

Komisja działa na podstawie Regulaminu stanowiącego załącznik do niniejszego Zarządzenia Wewnętrznego.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prof. dr hab. inż. Arkadiusz Wójs

Regulamin Komisji ds. Etyki Badań Naukowych

§ 1

Celem działania Komisji ds. Etyki Badań Naukowych Politechniki Wrocławskiej, zwanej dalej „Komisją”, jest zapewnienie przestrzegania przez wszelkie osoby prowadzące badania na Uczelni, najwyższych standardów etycznych w badaniach naukowych prowadzonych z udziałem człowieka określonych w § 2 i 4.

§ 2

Zakres działania Komisji obejmuje opiniowanie projektów badawczych, gdzie planowana jest realizacja nieinwazyjnych badań empirycznych z udziałem człowieka, które nie prowadzą do ingerencji w organizm badanego, pod kątem ich zgodności z zasadami i standardami etycznymi oraz w zakresie respektowania i poszanowania godności istoty ludzkiej oraz jej podstawowych praw i wolności.

§ 3

1. Komisję powołuje i odwołuje Rektor na okres kadencji Senatu w drodze zarządzenia wewnętrznego.
2. W skład Komisji wchodzi 8 członków, w tym Przewodniczący, Wiceprzewodniczący oraz Sekretarz.
3. Przewodniczącego Komisji wyznacza Rektor a Wiceprzewodniczący i Sekretarz wybierani są na pierwszym posiedzeniu Komisji spośród jej członków.
4. Członkami Komisji mogą być nauczyciele akademicki, posiadający co najmniej stopień doktora habilitowanego, zatrudnieni na Politechnice Wrocławskiej przez łączny okres co najmniej 5 lat, wyróżniający się wysokim autorytetem moralnym.
5. W przypadku rezygnacji członka Komisji z członkostwa w Komisji, Rektor powołuje na jego miejsce na pozostały okres kadencji inną osobę spełniającą kryteria określone w ust. 4.
6. Rektor odwołuje członka Komisji w przypadku niemożności wykonywania obowiązków, powołując na jego miejsce na pozostały okres kadencji inną osobę spełniającą kryteria określone w ust. 4.
7. W przypadku nieobecności Przewodniczącego, jego prawa i obowiązki wykonuje Wiceprzewodniczący.

§ 4

Komisja opiniuje projekty badawcze z udziałem człowieka, w szczególności:

1. badania, w których mają wziąć udział osoby mające ograniczoną zdolność do wyrażenia świadomej lub swobodnej zgody na udział w badaniu oraz ograniczoną możliwość odmowy, na przykład:
  - a) osoby do 12 roku życia;
  - b) osoby z niepełnosprawnością intelektualną;
  - c) osoby, których zgoda na udział w badaniu może nie być w pełni dobrowolna, np. uczniowie i studenci (gdy badanie jest prowadzone w ramach zajęć), więźniowie, żołnierze, policjanci, pracownicy firm (gdy badanie jest prowadzone w miejscu pracy);
  - d) osoby, które wyrażają zgodę na udział w badaniu na podstawie nieprawdziwych informacji o celu i przebiegu badania (instrukcje maskujące, decepcja) lub nie wiedzą, że są osobami badanymi (w tzw. eksperymentach naturalnych);
2. badania, w których mają wziąć udział osoby szczególnie podatne na urazy psychiczne i zaburzenia zdrowia psychicznego, a zwłaszcza:

- a) chorzy terminalnie;
  - b) ofiary katastrof, traum wojennych itp.;
  - c) pacjenci leczeni z powodu zaburzeń psychicznych;
  - d) członkowie rodzin osób chorych terminalnie lub przewlekle chorych;
3. badania polegające na aktywnej interwencji w zachowanie człowieka, zmierzające do zmiany tego zachowania, bez bezpośredniej ingerencji w działanie mózgu, np. treningi poznawcze, psychoterapia, psychokorekcja itp. (dotyczy również sytuacji, gdy zamierzona interwencja ma przynieść korzyści badanemu np. usprawnić jego pamięć);
  4. badania dotyczące kwestii kontrowersyjnych (np. aborcja, kara śmierci) albo wymagające zachowania szczególnej delikatności i rozwagi (np. przekonań religijnych lub postaw wobec grup mniejszościowych);
  5. badania długotrwałe, męczące, wyczerpujące fizycznie lub psychicznie.

§ 5

1. Komisja opiniuje projekty, których kierownikiem jest pracownik lub doktorant Politechniki Wrocławskiej, a także projekty prac dyplomowych na wniosek promotora. Wnioski doktorantów powinny być zaopiniowane przez promotora.
2. Komisja wydaje opinię na podstawie złożonego wniosku, którego wzór stanowi załącznik nr 1 do niniejszego Regulaminu.
3. Wnioski należy składać w formie elektronicznej na adres mailowy komisja.etyki@pwr.edu.pl. Do wniosku należy dołączyć dokumenty określone we wzorze wniosku wymienionym w ust. 2.
4. W przypadku uchybień formalnych wniosku lub braków w dokumentacji dołączonej do wniosku, Wnioskodawca jest zobowiązany do ich uzupełnienia w terminie 30 dni od dnia doręczenia Wnioskodawcy wezwania Komisji do uzupełnienia braków. W przypadku nieuzupełnienia braków wymienionych w wezwaniu Komisji we wskazanym terminie lub uzupełnienia braków po jego upływie, wniosek jest zwracany bez rozpatrzenia.
5. W razie potrzeby Komisja przy rozpatrywaniu wniosków lub stwierdzenia braków, o których mowa w ust. 4, ma prawo do zasięgnięcia opinii zewnętrznych ekspertów.
6. W przypadku, gdy Wnioskodawcą jest jeden z członków Komisji, podlega on wyłączeniu z części posiedzenia Komisji dotyczącej rozpatrzenia i głosowania jego wniosku.
7. Obrady Komisji są poufne i są protokołowane. Protokół powinien stwierdzać ważność zwołania posiedzenia, przyjęty porządek obrad, imiona i nazwiska osób obecnych na posiedzeniu, opis przebiegu dyskusji, treść podjętych uchwał, wyniki głosowań oraz zdania odrębne. Protokół podpisuje Przewodniczący Komisji lub Wiceprzewodniczący w przypadku nieobecności Przewodniczącego.
8. Obsługę administracyjną Komisji prowadzi Dział Nauki Politechniki Wrocławskiej.

§ 6

1. Przewodniczący Komisji, niezwłocznie po otrzymaniu wniosku, wyznacza 2 członków Komisji do sprawdzenia poprawności formalnej wniosku oraz przygotowania projektu opinii w zakresie oceny zgodności projektu badawczego z zasadami etycznymi, o których mowa w § 2.
2. Przewodniczący Komisji może zwrócić się do Wnioskodawcy o przedłożenie dodatkowych informacji lub wyjaśnień dotyczących projektu badawczego.
3. Posiedzenia Komisji zwoływane są przez jej Przewodniczącego lub w przypadku jego nieobecności przez Wiceprzewodniczącego i mogą się odbywać w trybie stacjonarnym lub zdalnym przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, zapewniających w szczególności:
  - a) transmisję posiedzenia w czasie rzeczywistym między jego uczestnikami;

- b) wielostronną komunikację w czasie rzeczywistym, w ramach której uczestnicy posiedzenia mogą wypowiadać się w jego toku – z zachowaniem niezbędnych zasad bezpieczeństwa i poufności.
4. Opinie Komisji wydawane są w formie pisemnej według wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do niniejszego Regulaminu, w terminie do 10 dni roboczych od daty otrzymania przez Komisję kompletnego wniosku.
  5. Komisja sporządza opinię w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach jako załącznik do uchwały wymienionej w ust. 6, z których jeden przekazywany jest Wnioskodawcy, natomiast drugi pozostaje w dokumentacji Komisji.
  6. Opinia Komisji określona w § 7 ust. 1 jest przyjmowana w drodze uchwały w głosowaniu jawnym. W celu przyjęcia opinii wymagane jest uzyskanie zwykłej większości głosów przy obecności przynajmniej połowy członków Komisji, w tym Przewodniczącego lub Wiceprzewodniczącego. W przypadku równej liczby głosów decydujący jest głos Przewodniczącego lub Wiceprzewodniczącego.
  7. Uchwałę, o której mowa w ust. 6 podpisuje Przewodniczący Komisji lub Wiceprzewodniczący w przypadku nieobecności Przewodniczącego.

§ 7

1. Po rozpatrzeniu wniosku Komisja wydaje opinię w trybie określonym w § 6 ust. 4 -7:
  - 1) pozytywną – potwierdzającą zgodność procedur z przyjętymi normami etycznymi (opinia nie wymaga uzasadnienia);
  - 2) negatywną – w przypadku stwierdzenia niezgodności z normami etycznymi (opinia wymaga zwięzłego pisemnego uzasadnienia);
  - 3) pozytywną warunkową - w przypadku stwierdzenia konieczności dokonania zmian w projekcie badawczym celem zapewnienia zgodności z normami etycznymi (opinia wymaga zwięzłego pisemnego uzasadnienia).
2. Opinia pozytywna warunkowa oznacza, że planowane badanie i jego realizacja będzie możliwa, po wprowadzeniu wskazanych przez Komisję zmian w zakresie zapewnienia pełniejszej zgodności z normami etycznymi. Wprowadzone zmiany powinny zostać przedłożone Komisji celem wydania ostatecznej opinii (pozytywnej lub negatywnej) w ramach rozpatrywania złożonego wniosku.
3. Wszelkie zmiany w projekcie badań lub sposobie jego realizacji wprowadzone po uzyskaniu pozytywnej opinii Komisji, w szczególności mogące mieć wpływ na zgodność z normami etycznymi, bezpieczeństwo, interesy lub prawa uczestników wymagają ponownego zaopiniowania przez Komisję. Wnioskodawca, którego wniosek uzyskał pozytywną opinię Komisji, ma obowiązek bezzwłocznego poinformowania Komisji o zmianach, które wystąpiły lub mają nastąpić w trakcie realizacji projektu w stosunku do pozytywnie zaopiniowanego wniosku.
4. Komisja może odmówić wydania opinii w przypadku, gdy:
  - 1) projekt nie ma charakteru badawczego;
  - 2) planowane badania nie dotyczą aspektów, o których mowa w § 4.

§ 8

Dokumentacja wytworzona przez Komisję przechowywana jest w Dziale Nauki.

Załączniki:

1. Załącznik nr 1 - Formularz wniosku o opinię.
2. Załącznik nr 2 - Formularz opinii Komisji.